

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 146/14
Люксембург, 11 ноември 2014 г.

Решение по дело C-333/13
Elisabeta Dano, Florin Dano/Jobcenter Leipzig

Икономически неактивните граждани на Съюза, които отиват в друга държава членка с единствената цел да ползват социални помощи, могат да бъдат изключени от кръга на лицата с право на някои социални обезщетения

В Германия чужденците, които влизат на територията на страната, за да получават социални помощи, или които имат право на пребиваване единствено с цел да търсят работа, са изключени от кръга на лицата с право на помощи за основна социална закрила („Grundsicherung“), които се отпускат в частност за да се осигури издръжката на живота на съответните лица.

Лайпцигският социален съд (Германия) разглежда дело, което двама румънски граждани — г-жа Dano и синът ѝ Florin, водят срещу Jobcenter Leipzig (Бюрото по труда в Лайпциг), тъй като то отказва да им отпусне помощи за основна социална закрила¹. Г-жа Dano не е влязла в Германия, за да търси работа, и въпреки че иска да получава предназначените за търсещите работа лица помощи за основна социална закрила, преписката по делото сочи, че тя всъщност не търси работа. Тя няма професионална квалификация и до този момент не е работила нито в Германия, нито в Румъния. Заедно със сина си г-жа Dano живее поне от ноември 2010 г. в Германия, при своя сестра, която им осигурява храна. За сина си г-жа Dano получава детски надбавки в размер на 184 евро месечно и заместваща издръжка в размер на 133 евро месечно. По делото не става дума за тези помощи.

В отговор на въпросите, поставени от Лайпцигския социален съд, в днешното си решение Съдът постановява, че за целите на достъпа до някои социални помощи (като германските помощи за основна социална закрила) гражданите на други държави членки нямат право да изискват да бъдат третирани еднакво с гражданите на приемащата държава членка, освен ако пребиваването им в страната не отговаря на условията по Директивата за гражданите на Съюза².

В това отношение Съдът напомня, че съгласно Директивата приемащата държава членка не е длъжна да предоставя право на социални помощи през **първите три месеца от пребиваването**.

Когато продължителността на **пребиваването е над три месеца, но под пет години** (както е по това дело), Директивата предвижда условия за правото на пребиваване, сред които и условието икономически неактивните лица **да разполагат с достатъчно собствени средства**. С това Директивата цели да не се допуска икономически неактивните граждани на Съюза да използват системата за социална закрила в приемащата държава членка, за да

¹ По-точно, на г-жа Dano — помощта за гарантиране на жизнения минимум („existenzsichernde Regelleistung“), а на сина ѝ — социалната надбавка за членове на семейството („Sozialgeld“) и помощта за разходите за подслон и отопление.

² Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

се препитават. Затова всяка държава членка трябва да има възможност да отказва да отпуска социални помощи на икономически неактивни граждани на Съюза, които упражняват свободата си на движение с единствената цел да получават социални помощи в друга държава членка, въпреки че не разполагат с достатъчно средства, за да имат право на пребиваване там. Въпросът за средствата трябва да се преценява във всеки отделен случай, без да се вземат предвид поисканите социални помощи. При това положение Съдът постановява, че Директивата за гражданите на Съюза и Регламентът за координация на системите за социална сигурност³ допускат национална правна уредба, съгласно която гражданите на други държави членки са изключени от кръга на лицата с право на някои „специални парични обезщетения, независещи от вноски“⁴, въпреки че тези обезщетения са гарантирани на намиращите се в същото положение граждани на страната, доколкото тези граждани на други държави членки нямат право на пребиваване в приемащата държава членка въз основа на Директивата.

Накрая Съдът напомня, че Регламентът за координация на системите за социална сигурност не урежда условията за отпускане на специалните парични обезщетения, независещи от вноски. Щом това е в правомощията на националния законодател, същият е компетентен да определя и обхвата на социалната закрила, осигурявана с подобен род обезщетения. Следователно, когато определят условията за отпускане и обхвата на специалните парични обезщетения, независещи от вноски, държавите членки не прилагат правото на Съюза, поради което в тези случаи Хартата на основните права на Европейския съюз не се прилага.

Що се отнася до г-жа Дано и сина ѝ, Съдът отбелязва, че те не разполагат с достатъчно средства, така че нямат право на пребиваване в Германия въз основа на Директивата за гражданите на Съюза. Затова те не могат и да се позовават на принципа за недопускане на дискриминация, закрепен в Директивата и в Регламента за координация на системите за социална сигурност.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

³ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12), изменен с Регламент (ЕС) № 1244/2010 на Комисията от 9 декември 2010 г. (ОВ L 338, стр. 35). Този регламент не се прилага за социалното подпомагане (това понятие обаче е по-тясно от използваното в Директивата за гражданите на Съюза). Въпреки това той се прилага отчасти за „специалните парични обезщетения, независещи от вноски“, които се характеризират едновременно като социално осигуряване и като социално подпомагане и се финансират само чрез задължителното данъчно облагане. В днешното си решение Съдът уточнява, че закрепеният в Регламента принцип за равно третиране се прилага за тези обезщетения.

⁴ За Германия в Регламента са посочени помощите за покриване на разходите за издръжка съгласно основната социална закрила за търсещите работа лица. Лайпцигският социален съд приема, че тези помощи са „специални парични обезщетения, независещи от вноски“.